

ÁRA 20 KORONA

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42—49, 198—04.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 720 K.
Félévre 380 K. Negyedévre 200 K.
Egyes szám ára — — 20 korona.

Budapest, 1923.

IV. évfolyam, 10. szám.

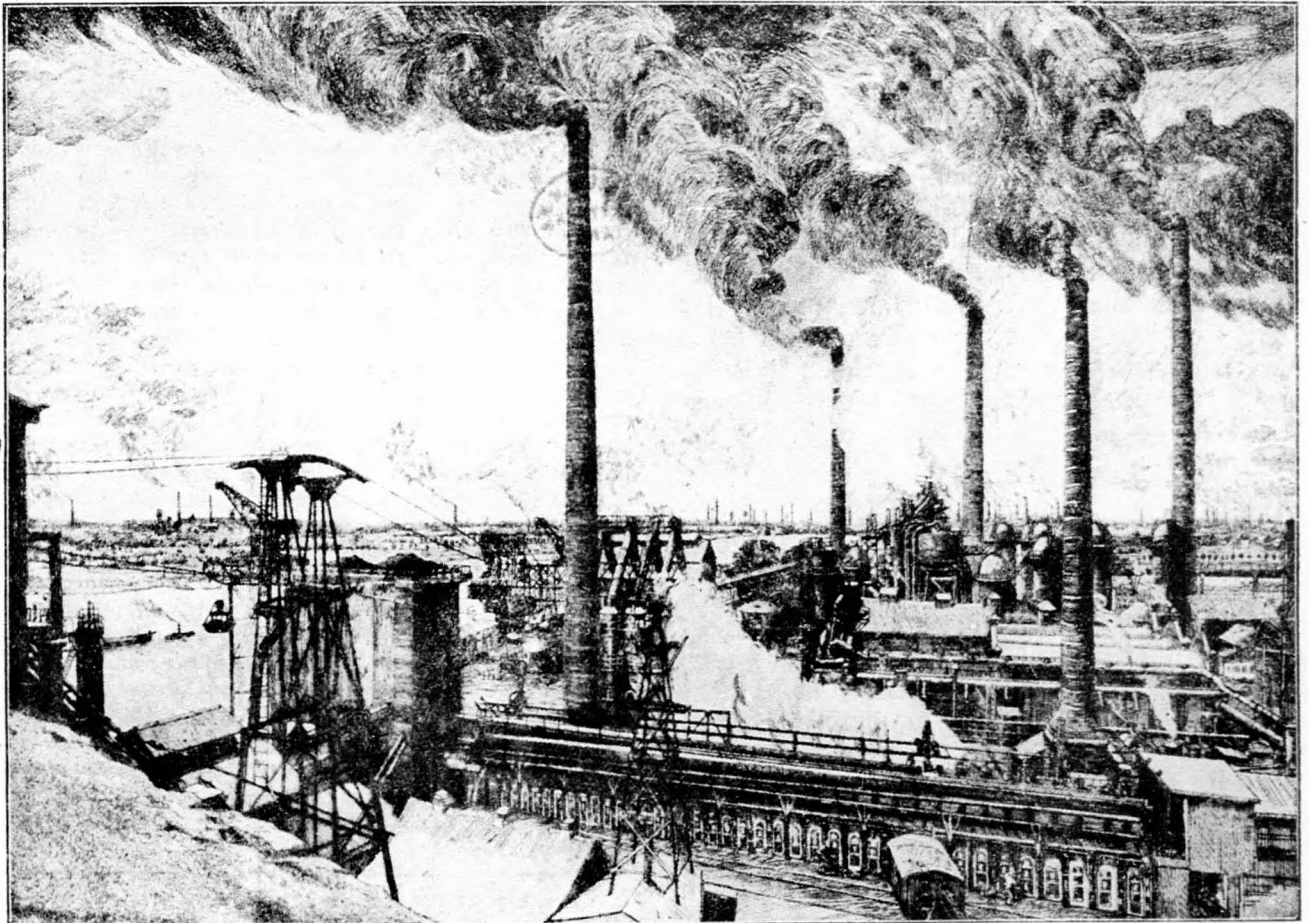
Vasárnap, március 11.

A bölcső kincse.

(—y) Három gyermeket kell minden családnak fölnevelnie, hogy tovább szaporodhasson. Egyik gyermek helyettesíti az apát, másik az anyát, a harmadik jelenti a szaporulatot. Így a családnak nem szakad magva, feltéve, hogy nem szenved nagyobb veszteséget az átlagos halálozási százaléknál. De a kétgyermekes családok 50—60 év

alatt, az egygyermekesek pedig átlag 30 év alatt tökéletesen kipusztulnak. Természetesen velük fogy és pusztul nemzetük is.

Ezek szerint a tapasztalati megállapítások szerint az egykés családokat úgy kell tekintenünk, mint amelyek önmagukat feltétlen halálra, magszakadásra ítélték. Sok ilyen halálra ítélt család van ma már Magyarországon, különösen a dunántúli vármegyékben. Ha tudnák sorsukat, akkor

A Rajna-menti német gyártelepek, melyeket a franciák megszállottak.

bizonyára nem akadályoznák meg a gyermekáldást, hiszen éppen azért korlátozták a szaporodást, hogy az egyetlen gyermeknek jobb megélhetést, fényesebb jövőt biztosítsanak. De mit ér mindez folytatás nélkül!

Sok gyászborult család zokogja most már a háborúban elesett egyetlen reménységét. Pótolni szeretnék az elveszett gyermeket, csak hogy a természet kegyetlenül büntet. Aki évek során át elvetette magától a gyermekáldást, mikor az kínálva volt neki, az később hiába nyújtja ki utána a kezét. Az angyalcsinálóktól elhuzódnak az angyalok. Annál a nőnél, aki magzatelhajtás bűnös divatját követte, elszakad a reménység fonala. Bús egyedüllétre, folytatás nélkül való életre van ítélve ez a boldogtalan.

Hátat borzongató dolgokat mondott el Lovrich tanár arról, hogy micsoda beteges átváltozások mennek végbe a termékenység ellen védekező nők szervezetében. A védekezésnek még látszólag ártatlan módja is romboló belső munkát végez, elnyomorítja az életszerkeket, sokféle nehéz betegséget és igen gyakran halált okoz. Ilyen nőre nézve a később jövő gyermekáldás nem reményt, hanem veszedelmet jelent. Büntetéssel sújtja a természet azt, aki megsérti emberek fölött álló törvényeit.

Am a gyermekneveléssel járó gondoktól való védekezés ösztöne és a vagyon osztatlan fenntartásának vágya olyan nagy, hogy minden veszedelemmel szembeszáll, annál inkább, mert a bűnös szokás követői közül legtöbben nem is ismerik a veszedelmeket. Talán meggondolnák a dolgot, ha tudomásul vennék a kórházak krónikáiból, hogy hányan pusztulnak el naponta és hányan szereznek gyógyíthatatlan nyavalyákat azért, mert nem akarnak új élet forrásaivá lenni. Az erre vonatkozó orvosi tapasztalatok feldolgozása és népies füzetekben való közreadása kétségtelenül egyik leghathatósabb eszköz volna arra, hogy a nők a szülési sztrájkjuktól visszariadjanak.

Nem elég azonban szóval buzdítani az asszonyokat helytállásra a termékenység kötelességében. Gondoskodnunk kell olyan helyekről, amelyek befogadják és védelmükbe veszik a gyermekáldást váró szegény nőket s életük legnehezebb pillanataiban a társadalom gyámolító karjai közé emelik. Úgy kell fogadnunk az újonnan érkezett apró emberkéket, mint az Ég által küldött mentőcsapatot, amely a családnak és nemzetünknek fennmaradását fogja biztosítani. De hogy földi lakókká válhassanak, szerető gondossággal kell bölcsőiket előkészítenünk. Az ember a legdrágább kincse a nemzetnek s ha egy új élet érkezik, társadalom és állam védő karja nyúljon feléje,

hogy ne pusztuljon el egyetlen életcsira sem, mert vele a nemzet örökkévalóságának egy-egy láncszeme is menthetetlenül elszakad.

Budapest, március 10.

Liberálizmus a háború után. A kormány el akarja tiltani a koszt pénzekkel üzött uzsorát. A drágaság mérhetetlen emelkedését akarja megakadályozni azzal, hogy meggátolja, hogy heti 7—8 százalékos kamatot szedjenek a pénz után. Liberális körökből élénken tiltakoznak a kormány terve ellen s azzal fenyegetőznek, hogy az állam ezzel tönkreteszi a törzést. Az egyik liberális bankár hozimulatságot rendez palotájában. Régen a főuraknak volt palotájuk. Most az új arisztokratáknak, a liberális pénzembereknek van palotájuk. A liberális palotában tengeri hajóünnepélyt rendeznek. A «Lusitánia» nevű tengeri luxushajó mását építik föl, hogy fényes termeiben több száz liberális vendég elférjen. Csak a koszt maga harmadfélmillió koronába kerül. Az egész hajóépítés, mely egy estére szól, huszonöt millió koronát kóstál. A fényűzés és pazarlás eme ríkító példája — egy a sok közül — történik 1923-ban, mikor az ország nem liberális és nem vörös lakossága küzködik a megélhetéssel s maga az állam se tudja, hogyan takarékoskodjék. Ezek a liberális új gazdagok hirdetik aztán külföldön, hogy Magyarországon üldözik a szegény liberálisokat. Az üldözés ideje alatt pedig az történik, hogy a földművelő magyarság mind több értéket veszít s pénze és kis vagyona átmeleg az üldözött liberálisok és radikálisok kezébe. A pénzügyminiszter igazán jól teszi, ha proccolásukat 90%-os adóztatás alá veszi. Ez a luxus pedig izlettető, milyen a liberális politika, mely a gyengét nem védi s azt tartja: «Aki bírja, marja!»

*

Már dolgozik a lisoform-párt. Az októberi országfelfordítás, levitézett alakjai, mint már jelentetük, valami lisoform-pártot alakítottak az öreg esperantó kánonok, Giesswein Sándor vezetése alatt. Az egész dolog jelentéktelen, mert nem sokat számít, hogy az a hat-hét borzas jogrendlegény előre vagy félre csoportosul. A hazaáruló Jászi Oszkár hívta fel csupán rájuk figyelmünket, mikor a magyaralyalzó bécsi vörös újságban lelkesen üdvözölte az új pártot s kijelentette, hogy ez az ő szerelmes pártja, melyben neki nagy kedve telik. Magyarország fölosztásának tervezője tehát elárulta a lisoform-pártot. De ha még ez sem lett volna elég, most az öreg Giesswein tata szolgáit szemléltető fölvilágosítással. Az új párt programbeszédét ugyanis Prágában tartotta egy kabarélőadás keretében. A politikai kabarében Giesswein előbb a magyar államot rántotta sárba, ahol — szerinte — a polgárok élete és vagyona nincs biztonságban, majd az elszakított részekben szenvedő magyarságot leckéztette meg, hogy nagyobb megértést tanúsítson az új állam iránt. Nagyon természetes, hogy a magyarokat elnyomó Benes lapja dicséri az anti-alkoholista esperantó pártját, amelyből — úgymond — Károlyi Mihály visszatértét várják, akivel a csehek jó egyetértésben tudnának «dolgozni». De még jellemzőbb, hogy Hock János, a hazaáruló Károlyi jobbkeze, Amerikában piszkolja szegény hazánkat s ez az elvetemült ember, aki szintén az októberisták egyik főbáránya, a «Daily News» nevű angol újságban kijelentette, hogy ilyenek a lisoform-párt «szárműzött» nagyjai. Akinek van gusztausa hozzá, menjen utánuk!

Mi a jogegyenlőség? «Mindenki egyenlően áll a törvény omlalma és súlya alatt.» Ezt kívánta Széchenyi 1831-ben.

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

Kállay Tibor pénzügyminiszter a nemzetgyűlésen be-
terjesztette az 1922—23. évi költségvetést. Az előző költség-
vetéshez képest a kiadások hatszoros, a bevételek pedig hét-
szeres emelkedést mutatnak.

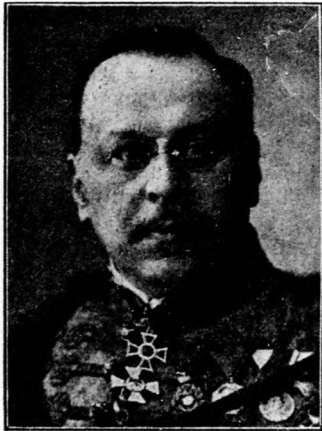
**Az összes kiadás 193 és fél milliárd korona, az ös-
szes bevétel pedig 152 milliárd 800 millió korona.**

A hiány, amely kerekaszámban 40 milliárd 600 millió korona,
aranykoronába átszámítva és összehasonlítva az 1914—15.
évi költségvetéssel, megfelel a békebeli költségvetés hiányá-
nak, most azonban a hiányt nem lehet külföldi kölcsönnel
fedezni.

A pénzügyminiszter a költségvetés benyújtásakor mon-
dott nagyszabású beszédjében rámutatott arra, mennyire fon-
tos a takarékoság az egész vonalon és a takarékoság szel-
lemét bele kell vinni a társadalomba. A pénzügyi kibonta-
kozást illetőleg az a legfőbb baj, hogy az állam állandóan
kénytelen a bankóprést igénybe venni, hogy a kiadásokat
fedezze. Ezt azonban nem lehet állandóan folytatni. *A mi*

*legfőbb célunk a pénz rosz-
szabodásának a megszüntetése,* mert ez szükségké-
pen rontja egész gazdasági
helyzetünket. Az európai
helyzet az utóbbi időben
nem kedvező. Államháztar-
tásunknak az lesz a főelve,
hogy új kiadásokat csak
akkor eszközöljünk, ha új
bevételi források megnyitá-
sa azt megengedi.

A pénzügyminiszter be-
jelentette, hogy *adórend-
szerünk teljesen ki van
építve és befejezettnek te-
kinthető,* csak a községi
adóztatást kell még helyes
módotba terelni.

Lers Vilmos báró,

bajai nemzetgyűlési képviselő,
volt kereskedelemügyi államtitkár,
aki a napokban elhunyt.

**adókat és új jövedelmi forrásokat nyit meg a községek
előtt.**

A *forgalmi adóból* várható legkiadósabb bevételünk
34 milliárd korona, a *fogyasztási adó* 10-8 milliárddal sze-
repel a költségvetésben, a *földadóból* az őszi befizetések
alapján 10 milliárd van előirányozva, a *jövedelmi adó* hoza-
dékaképpen 8 milliárdot vett föl a pénzügyminiszter, a *föld-
reformból* várható jövedelmet pedig 4 milliárdra teszi. Ami
a kiadásokat illeti, gondoskodni kell 200 ezer tisztviselő
természetbeni ellátásáról. Igen súlyos terhetek ró még a költ-
ségvetésre a *jóváételi szolgáltatás* kérdése, noha Magyar-
ország az egyetlen állam, mely jóváétel nélkül is nagyon
súlyos külföldi adósságokkal van megterhelve.

A kisgazdapárt szociális és közgazdasági bizottsága már
megkezdte a költségvetés elbírálását és ennek során a pénzü-
gyminiszter által ismételt hangoztatott *takarékossági elvet*
tartja szem előtt.

A nemzetgyűlés

az erdészeti közigazgatásról

szóló javaslattal foglalkozott. Ennek az a célja, hogy a
*szerteszt ágazott erdészeti közigazgatást egyszerűsítse és a
felügyeletet hatványozottabb mértékben biztosítsa.* Az Alföld
befásítása érdekében is fontos a jó erdészeti közigazgatás.

Az Alföld fásítására különben az *Erdőtelepítési Szaktanács*
ügylet fel. A vita során nagyatyádi Szabó István földművelés-
ügyi miniszter bejelentette, hogy az *Alföld befásítása* az
utóbbi időben igen szépen halad előre. 1920 óta 70 állami
csemetekertet létesítettek 163 katasztrális hold kiterjedésben.
Ezekből a kertekből ősszel közel

tíz millió facsemetét

fognak erdőtelepítési és fásítási célokra kiszolgáltatni. A bir-
tokosok az Alföldön saját jószántukból már *közel kétezer
katasztrális hold területet* ültettek be kerttel.

Meskó Zoltán sürgős interpellációban kért felvilágosi-
tást a *Szabó István földművelésügyi miniszter megnyugtatta*
a Házat, hogy *részgállickivitelre nem adnak engedélyt addig,
amíg a hazai szükségletet fedezték.* A részgállickivitelre
szükséges rezet ma Angliából kell fontokért megvásárolni
és az állam a gyártásnál szigorú felügyeletet gyakorol.
A földművelésügyi miniszterium vigyáz arra is, hogy a gyá-
rak ne dolgozzanak illetéktelen nyereséggel.

+MEZŐGAZDASÁG+

Kifizeti-e magát a nemesített árpának termelése? *Irta: Legány Ödön.*

A gazda nemcsak a maga vagyonát, hanem nemzete
vagyonát is gyarapítja azzal, ha nagyobb termést hoz le a
földjéről, mint eddig. A szállóigévé vált *«többtermelés»* azonban
csak akkor fogja éreztetni hatását, ha nem csak szájjal
hirdetjük ezt, hanem tettekkel is hozzájárulunk ennek meg-
valósulásához.

A termések fokozásának egyik legkönnyebben felhasználható módja a többtermő nemesített növények termelése,
azért, mert ennek vetőmagja méltányos áron áll a gazda
rendelkezésére. Aki tehát a termések emelésének ezen módját
még eddig nem vette igénybe, annak nem szabad tovább
halasztani a nemesített növények termelését s már a tavaszi
vetésekhez gondoskodnia kell eredeti nemesített vetőmagról.
Az idő eljárást igen könnyen eleshetünk ettől a lehetőségtől.
Itt van az utolsó óra, hogy eredeti nemesített vetőmagról
gondoskodjunk. A tavasszal vetendő növények közül minden
gazda termeli az árpát s ezért én most csak ennek a nemesi-
tett vetőmagnak beszerzésére hívom fel gazdatársainak a
figyelmét.

Aki a *«Vasárnap»*-ot szorgalmasan olvassa, az emlékez-
hetik még arra, hogy az elmúlt év november hó 19-én
megjelent számban M. O. arról írt egy igen tanulságos
közleményt, hogy: *«Hogyan lesz nagy árpatermésünk?»*
Ebben a közleményben olvashattuk azokat az eredményeket
is, melyek a hatvani nemesített árpákkal értek el. Két ábra
is bemutatva az olvasónak a különbséget a közönséges és a
nemesített árpa között, amely métermázsákban kifejezve
öt métermázsás volt a nemesített árpa javára. Ezért a külön-
ségért érdemes tehát nemesített árpát termelni!

Mivel ott az uradalmi földön és a kisgazda földjén
termelt árpa termése volt egymással összehasonlítva, én ez
alkalommal olyan eredményeket akarok példának felemlíteni,
melyek csupán a kisgazda földjén értek el, bizonyosságul
annak, hogy a kisgazdánál is nagyon fokozhatjuk az árpa-
terméseket, a nemesített növények termelésével.

Haász Dániel iklandi kisgazda 1921. évben a hatvani
nemesített árpával 24 métermázsát ért el kataszteri holdan-
ként, míg a régi közönséges árpája csak 16 mázsát termelt.
Itt tehát 8 mázsás különbség jelentkezett.

Szalánczy József kisgazda, volt nemzetgyűlési képviselő,
Aszalón 900 kg-al nagyobb termést kapott a nemesített

hatvani árpa után, mert a nemesített árpa 18 mázsa és 33 kg-ot adott, míg a régi, közönséges árpája csak 933 kg-ot.

De ne vegyük alapul ezeket a kiváló terméseredményeket, hanem kutassunk az után, hogy az ország minden vidékén kipróbált hatvani nemesített árpákkal milyen eredményhez jutottak? Hogyha ezt keressük, akkor arra az eredményre jutunk, hogy a legjobb nemesített hatvani árpafajta a régi közönséges árpafajtaival szemben 1921. évben 365 kg-al, míg 1922. évben 278 kg-al termett többet kat. holdanként. Ha kikerekítjük ezt az átlagtermést 300 kg-ra, akkor egy kis számítással könnyen kimutathatjuk azt is, hogy hasznosító-e a nemesített árpának a termelése, vagyis mászóval érdemes-e a gazdának nemesített árpát termelni?

Amikor e sorokat írom, a közönséges sörárpának tőzsdei napi ára 9000 korona métermázsánként. Ezt azért kell előrebocsátanom, mert a hazai árpanemesítők a sörárpára érvényes tőzsdei napiárnál 35%-al drágábban hozzák a vetőmagjukat piacra, vagyis 9000 korona napiárhoz még 3150 korona nemesítési felárat hozzácsapnak, azaz ma egy métermázsára nemesített árpának az ára 12.150 korona. A gazda azonban csak 95 kg. vetőmagot használ fel ebből a vetőmagból kat. holdanként, tehát erre a területre tulajdonképpen csak 2992 korona és 50 fillért fizettek ki felár címén. Tegyük fel már most, hogy a jövő termés ára megmarad a 9000 korona értékesítési áron, akkor kataszteri holdanként csak 33 kg-al kell többet teremnie a nemesített árpának, hogy a felárban kifizetett többkiadást megtérítse. De ha még az árpa a felére zuhanna le, akkor is csak 66 kg-al kell többet teremnie, hogy kiadásaink megtérüljenek. Ennyit, vagy az előbbi értékesítés mellett kimutatott 33 kg. többtermést, a nemesített árpafajta biztosíthat a vásárló számára, ha figyelembe vesszük az országos átlagtöbbtermést, mely a nemesített árpánál a 200 kgot is túlhaladja.

Nem kockáztat a gazda semmit vagy csak igen keveset, ha nemesített árpavetőmagot vásárol, mert a kiadással tulajdonképpen 33 kg. többtermelést előlegezett a vásárolt nemes árpának, amit az a tapasztalatok és az eredmények alapján nyugodtan elbír.

Minél előbb rendeljük meg az árpavetőmagot, annál jutányosabban jutunk hozzája, mert az eddigi áralakulások szerint a kilátások olyanok, hogy az árpa még tovább is emelkedni fog. A gazda, aki egy hónappal ezelőtt vette meg a nemesített árpavetőmagot, az ma már a régi közönséges árpáját adhatja el ugyanazon az áron, pedig akkor drágának tetszett a nemesített vetőmag. Ilyen lesz a helyzet valószínűleg ezután is, egy hónap múlva azok számára, kik a nemesített árpavetőmagot még most, azonnal rendelik meg.

Az áremelkedések következtében tehát a többkiadások még csökkenhetnek is, sőt teljesen el is enyészhetnek.

Végül figyelmen kívül nem szabad hagynunk azt sem, hogy aki ma nemesített árpavetőmagot vásárol, az 4—5 évre biztosította magának a többetermő árpafajta vagyis 4—5 év alatt többtermelésével a kiadások többszörös kamatját biztosan megkapja.

A példának említett hatvani nemesített árpák nemcsak elsőrendű sörárpák, hanem takarmányárpát termő vidékeken szárazságot tűrő tulajdonságuknál fogva is úgy mennyiségileg, mint minőségileg felülmúlják az ott most használatban lévő árpafajtákat, s ezért azok általános termelését csak ajánlhatjuk.

A gyümölcsfák ültetése.

Irta: Baranyay Lajos.

Mint már többször rámutattunk, a gyümölcsfa gödrét 1—2 hónappal az ültetés előtt kell megásni, hogy a gödörből kihányt föld, valamint a gödör falának földje kellő morzsálékos strukturát vegyen fel és a nyers földben levő anyagok a levegő és napfény hatására könnyen felvehető növényi tápanyagokká alakuljanak át. A gödör aljában, közvetlenül az ültetés előtt a legmorzsálékosabb földből készítsünk egy kis kúpot, melyre majd a gyümölcsfa gyökerét helyezzük. Ezt megelőzőleg azonban verjünk a gödörbe egy 2—3 méteres karvastagságú karót. A karó nemcsak azért szükséges a gyümölcsfa mellé, hogy szélvihar esetén törzse el ne törjön, hanem azért is, hogy gyökerét ne mozgathassa a szél és így ne szakgassa el éppen a víz felvétele szempontjából annyira fontos hajszálygyökereket. A karó kihuzásának megakadályozása céljából nem lesz felesleges keresztben két lécezt szegezni a karónak a föld alá kerülő végére.

Ha a karó leverésével és biztosításával készen vagyunk, helyezzük az ültetendő fa kellőleg visszametszett gyökérzetét a fenékkúpra s azután fokozatosan szórjunk alá porhanyag földet. A beföldelésnél legfontosabb az, hogy a gyökerek közt nagyobb üregek ne maradjanak, hanem minden apró gyökér földdel lehetőleg be legyen pólyázva. Az üregben a gyökér penészedésnek indul, másrészt nem tudja vízszívó feladatát megkezezni. Ezért helyes és indokolt a földet jó erősen betaposni a gödörbe, sőt — tavaszi ültetéskor — még biztosabban célt érünk, ha 2—3 kanna vízzel beiszapoljuk az esetleg visszamaradt üregeket. A gödörből kiásott földnek behányásakor ügyeljünk arra, hogy a volt «feltalaj» érett földje kerüljön lehetőleg a gyökerek mellé és a gödör mélyéből kiemelt «nyers» föld a felszínre jusson, melyet a fa gyökérzete úgyse fog igénybe venni.

A frissen ültetett fa gyökérzete mellé istállótrágyát rétegezni káros, mert a «gyökérpenés» veszélyének tesszük ki a fát.

Majd készítsünk a fa tövébe $\frac{3}{4}$ —1 méter átmérőjű tányért, hogy a csapadék vagy öntözővíz ne ömöljék egykettőre tovább, hanem — itt visszatartva — beszivárognon a gyümölcsfa gyökerének talajába. A tányérnak mohával vagy tőzeggel való kibélelése nagyon üdvös, mert ezzel megakadályozzuk a tányér felszínének megcserepesedését.

Az ültetés munkájához tartozik még a fa törzsének a karóhoz való kötözése. Ha lehetséges, eszközöljük a kötést kókusz-kötéssel vagy kender-szalaggal, de ne dróttal vagy zsinórral, mert ez utóbbiak bevágják a fa háncsrészét. Szükség esetén a szalma-kötél is jobb szolgálatot tesz, bár ez utóbbit sokan azért nem veszik szívesen igénybe, mert «buvóhelyül szolgál a fergeknek». A törzset nem szabad

Fábiánsebestyáni uradalom: Nemesített «F»-tengeri.

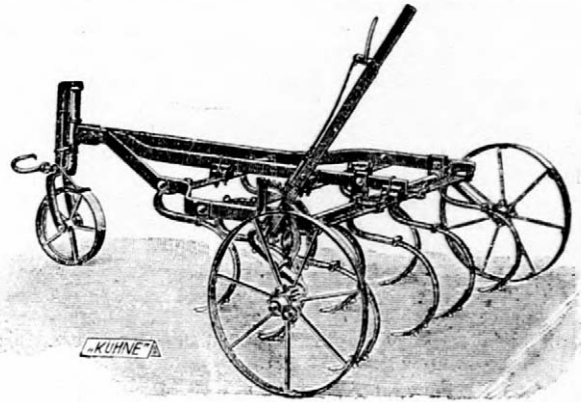
nagyon szorosan a karóhoz kötni, mert akkor a talaj elkerülhetlen süllyedésekre a fa gyökérzete nem tudja süllyedésében azt követni, hanem mintegy felfüggesztve marad a fa és kihúzódik a talajból a gyökérzete.

A nemesített «F» tengeri. (Képpel) Egy kiváló növény-nemesítőnk, Fleischmann Rudolf 1909-ben a Szerémségben kezdett tengerinemesítéssel foglalkozni. Sikerült egy igen értékes sárga lófogúféleséget kitenyésztenie. E tengeri normális termelési viszonyokat feltételezve — kellő megművelés és trágyázás mellett — átlagosan 180—250 cm. magas, levéldús. A levél haragoszöld. A cső a föld fölött kb. 70—90 cm. magasságban fejlődik. A cső alakja inkább hengeres vagy kevéssé hegyes, a magorok nem teljesen zártak. Ha egy teljesen száraz csövet lemorzsolunk, akkor 85% szemet kapunk róla s csak 15% lesz a csutka. A csutka színe vörös. A mag aranyhárga, hektoliter súlya 76—78 kg. A mag inkább üveges, kevéssé lisztes; a szem elég kemény. A mag 12—15% nyersfehérjét és 4·5—6% nyerszsírt tartalmaz. Szeptember végén — október elején érik. Érését korai vetéssel és gyakori kapálással lehet siettetni. A fajtát a múlt évben hazánkban már kb. 5000 kat. holdon termesztették — igen jó eredménnyel, amennyiben átlagban termelt holdankint a nemesített «F» tengeri 15—25 mm. csövet, de némely gazdaságban 25—35 mm. csöves tengeri volt a terméseredmény. 29 gazdaságban összehasonlították nem nemesített tengerifélék terméseredményével és kitént, hogy a nemesített átlagban kat. holdankint kb. 200 kg. csövel termelt többet. Ez megfelel 170 kg. szemes tengerinek. Nagyon érdemes tehát arra, hogy vele minden gazda megpróbálkozzék! Hogy hol kapható és mennyiért, arra nézve a «Vetőmag-nemesítő» R.-t. Budapest, V., Mérég-utca 3. sz. ad közelebbi felvilágosítást.

Csávázunk a tavaszi vetőmagot is a gabonaüszög ellen! Az üszögbetegség nemcsak az ősszel elvetett, hanem a tavaszi vetőmagvak útján is veszélyeztetni kultúránkat. Sőt a tavaszi nedves, meleg időjárás még jobban kedvez az üszögcsirák kifejlődésének, mint a fagyos tél. Illetékes tényezők megállapították, hogy gabonatermésünknek 15—20%-át teszi tönkre az üszög. Holdankint 1—1·25 q.-ával kevesebbet csépelünk 1 kat. holdról az üszög miatt! A mai 13,000 koronás gabonáárak mellett Csonka-Magyarországnak 18—25 milliárd korona az üszögbetegségből származó károsodása csak búzából! A földművelésügyi minisztérium az összes községi előjáróságoknak küld egy falragaszt (utasítás a gabonaüszög elleni védekezés tárgyában). Éppen olvasható, hogy a legilletékesebb szakemberek mily szereket találtak leginkább megfelelőknek a csávázásra.

Termeljünk kenderet és lent! Ezt írta a «Vasárnap» f. é. február 25-iki száma. Jó magam, mint aki 40 év óta gyakorlati gazda és aki a len és kender termelését és kidolgozását nemcsak a külföldön, kilenc országban, 50 városban és községben tanulmányoztam, hazánkban pedig 24 évig ebben a szakmában állandóan működtem, szintén csak ismételnem a fentírt tanácsot, mert mindenképp azt a panaszt hallom, hogy fehérműjéből ma holnap végleg kifogy. A len, mint hideg iránt kevésbé kényes növény, az alföldön már a zab és mák vetésének idejében, vagyis nagyon korán vehető, hogy a talaj téli nedvességét kihasználhassa, ellenben zordabb és nedvesebb vidékeken (pld. a nyugat-magyarországi határ mentén) többnyire csak május elején vetik, hogy az esetleges «fagyos szentek» idejére még ki se bújhasson a földből. Nedvesebb éghajlat alatt mint tarlóvetemény is vethető a rozs után. A Duna és más nagyobb folyók árterében még Medárd nap (június 8.) körül is vetik. Legjobb előveteménye a vörös lóhere, de vetik a kalászosok után is. A kender sokkal igényesebb növény, mint a len. A len alá közvetlenül trágyázni ugyanis nem szoktunk (csak nagyon kizsárolt földeken), ellenben a kender alá kat. holdankint 300 q. trágya ősszel elszórva és leszántva feltétlenül kívánatos. Vetését azért halasztjuk későbbre, mint a lenvetést, mert a fagyok iránt kevésbé és mert teljes kifejlődéséhez nagyobb meleget kíván. Szárazságban a kender sem ad jó termést, illetve az Alföldön legalább is április közepén, hűvösebb tájakon legkésőbb május közepéig el kell vetni. Fonálnak termeléshez kat. holdankint 100—110 kg. fonalkendertermeléshez 50—70 kg. magot kell vetni, lehetőleg sorvetőgéppel és pedig a kendermagot búza-vetés sűrűségben, a lenmagot ennek kétszeres sűrűségére. Mindkét növényt most már nemesítik a **vetőmag-nemesítő vállalatok** Kompolt, Hevesmegye) és ugyanott kapható kifogástalan vetőmag is. A talaj tekintetében mindkét növény a szelíd műveléti, mely rétegtől vályogot kedveli leginkább, a laza homokot és a szikes agyagot azonban kevésbé, illetve az utóbbiakon a termés sikere bizonytalanabb. Tájékoztató szakkönyvek a «Köztelek» olcsó könyvtárában találhatók. **Füredy Lajos**, m. k. gazd. tanár.

A szín változása a csikónál. Tudvalevő dolog az, hogy az újszülött csikó még nem olyan színű szörköntöst visel, mint a milyent később és egész életében. Az első vedlés alkalmával a szülészor szőrzsálak kihullanak és csak azután tűnik föl a valódi szín. Ha egy csikó piszkos fénytelen barna, szürkésbarna vagy piszkos pej szörzettel jön a világra, akkor abból lehet még aranyfej, meggyfej, pirosfej, világosfej, sőt őzbarna is. A feketeszürke csikó átalakulhat hollófeketévé vagy koromfeketévé. A barnászürkéből idővel szőgsárga vagy vörössárga lesz. A keselyfehér megmarad ily színben, hasonlóképpen a szennysárga (Izabella) is. Legnagyobb átalakuláson a fekete vagy sötétfej színnel és a barna vagy vörössárga színnel szüetők mennek át. Ezek ugyanis szürkék lesznek azáltal, hogy fokozatosan mind több-több fehér és szürke szőr buvik elő szörzetükben. Míg tehát az első fiatalabb korokban sötétacél-szürkék, később világosabb, úgynevezett daruszürkék lesznek, öregebb korokban már legyesszürkék, sőt tiszta fehérek lesznek. A barna vagy vörössárga színnel szüetők szürkék pedig eleinte sötét, később világos mézszürkék, idővel szeplőszürkék vagy legvégül patyolatfehérek lesznek. A szürke lovak fehéredése az őszüléshez hasonló folyamat. Őszülni egyéb színű lovak is szoktak, például pej, fekete stb. színűek. A fehér szörök először a szemboltok, pófák és a faroktól tájékan tűnnek föl. Az őszülés kezdete — mint az embernél — itt is egyedi tulajdonság, miért is a kor meghatározására alig nyújt támpontot.

Kultivátor.

Porhanyító eszköz az őszi szántások tavaszi megmunkálására, tarló felszaggatására stb.

A méhek első tavaszi átvizsgálása. A méhésznek áttelelt családjában mindenekelőtt azt kell megállapítania, hogy van-e a családnak termékeny, valódi anyja. Ezt megtudja abból, hogy talál-e a kaptárban simán fedett fiasítást. Ha fiasítást nem találunk, akkor az anyja elpusztult. Az ilyen árva családot egy másik, anyával rendelkező családdal kell egyesíteni vagy pedig beléje egy tartalékanyát kell adunk. Ha fiasítás van a kaptárban, de ez nem sima, hanem púpos, akkor nem valódi, hanem álanya uralkodik a kaptárban; már pedig ennek petéiből csak herék fognak kifejlődni és «nem munkáméhek», így a családnak el kell rövidesen pusztulnia. A vizsgálatot úgy ejtjük meg, hogy hátulról kezdve mindaddig szedünk ki lépeket, míg simán fedett fiasításra nem akadunk. Mihelyt azonban az első simán fedett fiasításra találunk, ez megnyugtathat teljesen bennünket az anyja állapota felől, miért is a méhek további bolygatását mellőzve seperjük ki az aljdeszkára hullott szemetet és azután rakjuk vissza a lépeket. A tavaszi átvizsgálást azonban hideg időben végezni nem szabad, mert akkor a fiasítás meghűl, elpusztul s elrohad. Legjobb lesz megvárni olyan szép tavaszi napot, mikor a levegő hőmérséke a 10°-ot meghaladja.

A magyaróvári szarvasmarhatenyésztő egyesület ezidén is tart március hó 22-én bikaárverést. Itt egyszerű kiscagdák és szellérek növendékbikái kerülnek árverés alá, de oly kiscagdáké, kik teheneiket évtizedek óta próbaféjesek útján jól ismerik és hiteles adatokkal igazolni tudják ezeknek jó tejelőképességét. Növendékbikáink apai ágról is legjobb származásúak, mert a mosonmegyei községek csak olyan bikákat vásárolnak, melyekről tudják, hogy anyáik, öreganyáik jó tejelők voltak, tehát jó vérből valók. Nagy hirre vergődött ez alapon a magyaróvári bikaárverés! Még a megszállott Erdélyből is szokták fölkeresni uradalmak, bérlők és nagy pénzt adnak a «szellér-bikákért». Bár más vidékeken is megértének a kiscagdák a jóakaró tanácsot és alakítanak tenyésztő-egyleteket a saját tenyésztetük és az ország állattenyésztésének fölvirágoztatására!

TANÁCSADÓ

Kérdés. 14 kat. hold földet művelek felesben s 5048 korona kereseti adót vetettek ki rám. Köteles vagyok-e ezt megfizetni, ha nem, akkor mennyit? (Előfizető.) — **Felelet.** Ha a kivétési határozat jogerőssé vált, köteles megfizetni. Az adómennyiséget ennyi adat után meghatározni nem lehet, mert pl. a föld minősége szerint a jövedelme is igen különböző lehet.

Kérdés. Szövőgésszülők és szerszámok hol kaphatók? (H. F. Somogyhárságy.) — **Felelet.** Mészöly Jenő asztalosmesternél, Budapest, X., Elnök-utca 13. sz.

Kérdés. Ócska sárga- és vörösréz hol és mennyiért értékesíthető? (Simontornyai előfizető.) — **Felelet.** Nagyobb mennyiségben a Nemzetközi fémkereskedelmi r.-t.-nál (Budapest, V., Vaci-út 28.) és Deutsch fémkereskedőnél (Budapest, V., Báthory-utca 22.) értékesíthető. Kisebb mennyiségre legjobb helybeli vevőt keresni. A vételár a minőség szerint változik.

Kérdés. Autóvezetőnek hol tanulhatok ki? (O. F. gépész, Szentcs.) — **Felelet.** Bárhol, csak vizsgát kell tenni a rendőri hatóság előtt, hogy hajtatás igazolványt kaphasson. Az állam is tart fenn ilyen iskolát és ez az állami szöfőiskola Budapest, X., Százados-utca 14.

Kérdés. 1. A magamkésztette fonókésszüléket eladhatom-e engedély nélkül? 2. Nemes fűzadugvány hol szerezhető be? (Ifjú S. I.) — **Felelet.** 1. Igen; 2. Forduljanak a földművelésügyi minisztérium erdészeti osztályához (Budapest, V., Országház-tér).

Kérdés. Sorsjegyeim nyertek-e? (H. Gyuláné, Kunágota és Elárusító.) — **Felelet.** Nem.

Kérdés. Köteles vagyok-e forgalmi adót fizetni a cséplőgépem mellett dolgozó munkások keresete után? (Tiszabura.) — **Felelet.** Igen.

Kérdés. Lehet-e magánvizsgát tenni anélkül, hogy tanítóval készülnék rá? (H. B. F.) — **Felelet.** A magánvizsgákra nem szükséges, hogy tanító segítségével készüljön el. Önre nézve azonban jobb, ha szakember készíti elő.

Kérdés. Öcsém cseh állampolgár lett. Hazajöhet-e bántódás nélkül? (S. J.) — **Felelet.** Tisztán ez a körülmény nem büncselekmény és emiatt Magyarországon bántódása nem eshetik.

Kérdés. Nővérem különváltan él férjétől, aki sem az ő, sem a nővéremnél lévő gyermekéről nem akar gondoskodni. Tartásdíj fizetése iránt hova kell fordulnia? (K. P.) — **Felelet.** Ha a válópert még nem indították meg, akkor a járásbírósnál, ha a per már folyamatban van, akkor a válóperttel kapcsolatban kell érvényesíteni a tartásdíj iránti igényüket.

Kérdés. Ötvenszázalhos rokkant lehet-e csendőrvagy rendőr? (Hajduszoboszló.) — **Felelet.** Csak testileg kifogástalan egyéneket vesznek fel. Amennyiben rokkantsága nem teszi alkalmatlanná rendőri vagy csendőri szolgálatra, igen.

Kérdés. Van-e törvény arra, hogy egy 70–80 tanulóval rendelkező tanító hányféle hivatalt tölthet be? (Egy előfizető.) — **Felelet.** Olyan törvény, mely ezt szabályozza, nincs. Ha azonban a tanító nagymérvű elfoglaltsága a tanítói hivatásának hátrányára van, ezt hozzák a tanfelügyelő tudomására, aki majd vizsgálat tárgyává fogja tenni.

Kérdés. 1912. évben kölcsönt vettem fel egy nyitrai banktól. Most vissza akarom fizetni, de a bank csak cseh koronában hajlandó elfogadni. Jogos-e a bank követelése? Ha kifizetem, kopok-e törlési engedélyt? — **Felelet.** A bank követelése jogos. Tartozása kifizetése esetén követelheti a törlési engedély kiadását, megtagadása esetén perrel kényszerítheti erre.

Kérdés. Mi a címe a magyar órszók szaklapjának? (5098. sz. előfizető.) — **Felelet.** «Nemesfémipari Közlöny». Szerkesztősége: VIII., Főherceg Sándor-tér.

Kérdés. Az arany- és ezüstpénzt mennyiért értékesíthetem? (O. J. Tiszaderr.) — **Felelet.** 20 koronás aranyért 17.000 koronát 1, 2 és 5 koronás ezüstért 240, 480, 1260 koronát, 1 forintosért 680 koronát fizet ma az ékszerkereskedő.

Üzenet a könyvrendelőknek. (B. Nagy János.) Arany János összes költeményei nem kaphatók. A zsidók térfoglalása Magyarországon c. könyv 400 koronáért kiadóhivatalunkban portómentesen megrendelhető. — (K. E. Palkonya.) A kért könyv elfogyott.

A kiadóhivatal üzenetel. (D. I. Szentivánfa.) Előfizetése beérkezett és lejár december 31-én. — (M. I. Somogyvár.) A napárt címére újra megküldöttük. — (Ifj. E. B. Szabadszentkirály.) A jutalomkönyvet címére újra megküldöttük. Az elveszett könyvet pedig a postán megreklamáltuk.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

A gazdák sérelmesnek találják az adóintézkedéseket.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya az elmúlt hét keddjén tartotta az évi első rendes ülését, amelyen a legújabb törvényhozási és kormányintézkedések beható megvitatás alá kerültek. Tudomásul vette a választmány az Omge kebelében működő mezőgazdasági vámpolitikai központnak az új önálló vámtarifatervezet kidolgozása körüli tevékenységét s állásfoglalásával alátámasztotta azt a követelést, hogy a mezőgazdaság az ipari vámvédelemmel egyenértékű vámvédelemben részesüljön. Ezután a cselédek kereseti adójának kérdésével foglalkoztak és tiltakoztak ez ellen az adókivetés ellen s a végrehajtásnak azon módja ellen, mely a gazdát, a munkaadót mint adóbehajtót állítja szembe a cselédséggel. Sérelmesnek találta a választmány a jövedelem- és vagyonadó kivetésének mértékét és leghatározottabban követeli a terhek leszállítását. A munkaiügyi bíróság szervezetét, amint azt a törvénytervezet megállapítja, nem tartja megfelelőnek a választmány. Végül elhatározta a választmány, hogy feliratot intéz a kormányhoz aziránt, hogy a mezőgazdaságot érintő törvényjavaslatokat a jövőben idejekorán bocsássa az Omge rendelkezésére, hogy a gazdatársadalmi érdekvéköpviseltek idejében megtehessek észrevételeiket és kifogásaikat.

Újabb birtokmegváltási eljárások.

Az Országos Földbirtokrendező Bíróság megváltási eljárást rendelt el február 19–24-ig az alábbi községekben és birtokokra; Sárpilis községben — a magyar királyi Mária Teréziánumi alapítvány birtokára; Szalmatéres községben — Simon Ferenc, esetleg mások birtokára is; Borjád és Kisbudmér községekben — Neihardt Ágost és Montenuovo Alfréd herceg birtokára; Kötöcs községben — Polatsik Béla birtokára.

A tejtermelők valóságos szabadlorgalmat kívánnak.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tejgazdasági bizottsága Elek Ernő elnöklésével látogatott ülést tartott, amelyen Konkoly Thege Sándor titkár ismertette a tejgazdaságok jelenlegi súlyos helyzetét a legutóbb végzett adatgyűjtés alapján. E szerint a tehénállomány az elmúlt év folyamán húsz százalékkal apadt, lényegesen csökkent a tehénzetekben felhasznált takarmány mennyisége is és így egy tehén napi átlagos tejelése 3-7 liter tejre visszajelődött. Ennek a minden szempontból hátrányos visszajelődésnek az a magyarázata, hogy a tejárak meg sem közelítik a termelési költségeket és egyáltalában nincsenek arányban az általános drágulással. A tej termelési költsége az adatok szerint ma 12-3 kg. korpa árának felel meg, amivel szemben a termelők most csak 1-3 kg. korpa árát kapják. A kérdés alapos megvitatása után a termelő gazdák felkeresték Bud János közéletvezetési minisztert, akitől azt kérték, hogy a tejforgalomnak a papírosan már két éve meglevő szabadsága a valóságban is biztosíttassék és az árvizsgáló bizottságoknak a tejárakba való rendszeresen és minden szempontból csakis káros beavatkozása megszüntetessék. Végül védelmet kértek a közéletvezetési minisztertől a tejtermelő gazdákat állandóan érő támadásokkal szemben, amely őket árdrágítóknak tüntetik fel, holott mindenkor és ma is jelentős ráfizetést jelent éppen ennek a termelési ágának a fenntartása. A miniszter megígérte, hogy a tejkérdés megoldásával már a legközelebbi jövőben foglalkozni fog.

Pályázat a kisbéri tejmunkásképző iskola ösztöndíjas tanulói közé való felvételre.

A kisbéri tejmunkásképző iskola május elsején kezdődő egyéves tanfolyamára tíz ösztöndíjas tanulót vesz fel. Tekintettel a tanulók eltartásának drágaságára, előnyben részesülnek azok, akik havonként tíz-húsz kilogramm buza, vagy annak ellenértéke fizetésére kötelezettséget vállalnak. A felvételnél megkívánatik a tizenhetedik életév betöltése, egészséges testalkat, a negyedik elemi iskolai bizonyítvány, szülői beleegyezés kiskoruknál, az erkölcsi és himlőoltási bizonyítvány. A megkereséseket március 31-ig kell a kisbéri ménési birtok igazgatóságához beküldeni.

Térjünk át a belterjes állattenyésztésre!

Az Országos Nemzeti Klubban az elmúlt héten Steinecker Ferenc egyetemi tanár a magyar többtermelésről tartott előadást. Hosszabb történelmi visszapillantás után megállapította, hogy a termelés fokozásának eszköze: az egyoldalú szemtermelésről át kell térni a belterjes állattenyésztésre, különösen pedig a tejtermelésre. Ne tévesszen meg ugyanis senkit a gabona mai magas ára. Ez csak azért lehetséges, mert Oroszország ma nem exportál. Mihelyt azonban Oroszország talpraáll, óriási nagy erővel fog megindulni a termelés és akkor az amerikai termeléssel együtt minden igényt ki fog elégíteni. Ezért már most kell erre számítanunk és fokozatosan át kell térni a belterjes állattenyésztésre, különösen pedig a tejgazdaságra, úgy, mint Dánia példája mutatja. Ehhez azonban szükséges elsősorban az, hogy megfelelő iskola-típusokban képezzük ki a jövődöbéli magyar kistermelőket.

A búzaváltás március havi ára.

A pénzügyminiszter a mezőgazdasági ingatlanok vagyonszállása fejében fizetendő búza árát március hónapra a földművelésügyi miniszterrel egyetértően métermázsanként 12.000 koronában állapította meg.

Meg kell védeni a szegedi paprikát!

A szegedi paprikatermelők megalakították nemrégiben a Magyar Paprikatermelő, Feldolgozó és Értékesítő Országos Szövetséget azzal a céllal, hogy érdekeiket kellő súllyal biztosíthassák. A kormány február hó elején rendeletet adott ki a paprika-termelés és feldolgozás védelmére, de ez a rendelet a termelők szerint sok tekintetben hiányos. Ezért a szövetség feliratban fordult a kormányhoz, amelyben a magyar paprika tisztaságát, minőségének szigorú megővését és az állami hiteles minősítés gyakorlativá tételét kéri. A felirat érdekessége az, hogy a szegedi paprika hírnevének törvényes védelmét óhajtják és szükségesnek tartják azt, hogy törvényileg védelmezze meg a kormány éppúgy a szegedi paprikát, mint ahogy a bortörvény a Tokaj-Hegyalján termelt bort megvédi. Ezekkel a kívánásokkal kapcsolatban a szegedi gazdák nagy küldöttsége jelent meg Koszó István belügyi államtitkár vezetésével nagyváradi Szabó István földművelésügyi miniszter előtt és arra kérte őt, hogy a paprikatermelés, értékesítés és minősítés ügyében nemrégiben kibocsátott rendeletet szíveskedjék felfüggeszteni, módosítani és előzetes megbeszélésre a gazdák kiküldötzeit is meghívni. A miniszter megígérte, hogy a jelzett értekezlet összehívása és a rendelet sérelmes pontjait módosítja.

A tatai tejszövetkezet újra megkezdi működését.

A tatai gazdáknak — mint tudvalevő — már évekkal ezelőtt teljesen kifejtett s a modern technika vívmányainak megfelelően berendezett tejtermelő és értékesítő szövetkezeik voltak, amelyek egyideigle szüneteltették működésüket. A gazdák kör közgyűlésén most több hozzászólás után sikerült megtalálni azt az utat, amely a tatai termelő és értékesítő szövetkezetek fenntartását továbbra is lehetővé teszi. A közgyűlés az egyeztető tárgyalás befejeztével megválasztotta az elnökséget. Elnök: Major László, vármegyei gazdasági egyesületi alelnök; alelnök: Herczegh Dániel községi főbíró; pénztáros: Bodrogi Ferenc; ügyész: Virágh Zsigmond; gondnok: Körmenyi Mihály; felügyelőbizottsági tagok: Henzer István volt nemzetgyűlési képviselő és Ertl Imre lettek. A gyűlés további folyamán Balogh Gyula főtítkárság ismertette az Országos Földművelés-Szövetkezet működését.

Pénzügyi, kereskedelmi és gazdasági egyezséget kötötünk Ausztriával. Az elmúlt héten aláírták a magyar-osztrák függő pénzügyi kérdések rendezéséről szóló egyezséget. Az egyezség kölcsönösen biztosítja a forgalmi korlátozások megszüntetését, a kereskedelmi viszony kiépítését és az ipari cikkek részére a legnagyobb kedvezmény elve alapján a szabadpiac biztosítását. Az egyezség alapján a vasúti forgalom Budapest és Bécs között olcsóbb lett.

Lers Vilmos báró meghalt. Lers Vilmos báró, bajai nemzetgyűlési képviselő, volt kereskedelemügyi államtitkár, valóságos belső titkos tanácsos, március hó 3-án meghalt. Néhány nappal előbb agyvérzést kapott és állapota azóta egyre rosszabbodott. Szombat délután elvesztette eszméletét és halálutása estig tartott.

MÁRCIUSI GONDOLATOK.

(Március 15-én.)

Hej, ha idelátna, március idusán
Nagy Petőfi lelke —
Bennünk, magyarokban, bizony édes kevés
Óróme telhetne!

Még a közös nyomor; szenvedés tengere
Össze, az se sodort.
Mik vagyunk mi most is? Egymást tépve tépő
Vad, garázda csoport!

Ég a kunyhónk, házunk; kifosztottan allunk,
Hajtják marhánk, ökrünk —
Magukéhoz szántják a derék szomszédok
Búzat ontó földünk —
Koldustarisznya lóg Hungária karján,
Darócrongyba járunk —
Kardunk, rozsdá marja; két karunk bilincsbe'
Béklyóba' a lábunk.
S míg felénk ásitó a szörnyű végzetnek
Rettegetes torka:
Tüekszünk, veszekszünk; közben dárídózunk
Istent káromolva.

Hej, ha idelátna, Március idusán
Petőfi nagy lelke:
Haragos villámmal, kegyetlen átokkal
Telistele lenne.

Vagy, dehogyan is lenne! Ó csak idelátna!
Ő meg nem átkozna.
De az Úristennél, szegény hazájáért
Kérne, imádkozna.

Mi már itt iaeleint az imádkozást is
Elfeledtük régen.
Begalább te lennél, dicsőűt nagy szellem,
Szószólónk az égben...

Vertessy Gyula.

A hazafiúi önfeláldozás példaképe. Bukarestben újabb magyarüldöző összeesküvésű pört tárgyaltak le. A fővádlott Turóczy József vallomásában hangsúlyozta, hogy a fel akarta robbantani az oláh királyt, mert szerencsétlen fajához, magyar nemzetéhez egész szívével és minden érzésével mindhaláláig ragaszkodik. Magyarország jelenlegi helyzete idézte elő — úgy mond — azt, hogy minden hazáját szerető ember köteles érte áldozatot hozni. Kijelentette, hogy titkos szervezet tagja, akinek a halálbüntetéstől sem szabad visszariadnia. Turóczy ezután elmondotta, hogy áruólával akadt össze, aki felfedte tervüket. Egy könnyű sem fog kibuggyanani a szeméből helytállás közben; magyarnak született és magyarnak akar maradni. A merényletpörben még a múlt héten meghozta a bíróság az ítéletet. Turóczy Istvánt tízévi fogházra ítélték el. Ugyanily büntetéssel sújtották a három főbűntársat: Kmoskó Sándort, aki magát Belmont grófnak nevezi és aki a merényletet előrelátta, továbbá Palágyit és Balázst, akinek az volt a megbízatása, hogy a pokolgépet Romániába szállítsa.

A szerbek szaporítják a magyar vértanúk számát. Megszállott területen hol egyik, hol a másik bitórló keres sűrű egymásutánban ürügyet arra, hogy ártatlan magyarokat perbelogjon. Legutóbb a szerbek gyötörték meg Vargha György és Ignáth Gyula szabadkai lakosokat olyannyira, hogy azok súlyosan megbetegedtek s a gondatlan ápolás következtében elhaláloztak. Az egész Délvidék részvétele kísérte őket el utolsó útjukon s magából Szabadka városából, mintegy hatezer ember vett részt a temetési menetben.

A kincstár kéri fogja Hatvany Lajos birtokának elkobzását. A Károlyi Mihály vagyona ellen hozott elkobzó ítélet után most a kincstár jogügyi igazgatósága egy másik októberi lovag, *Hatvany-Deutsch* Lajos báró vagyonának elkobzását kéri. Hatvany-Deutsch, mint a «Pesti Napló» háború alatti főszerkesztője és az erkölcsi bomlasztásnak ilyenformán egyik vezérirányítója a legszorosabban osztozik abban a felelősségben, amely hazaárulásáért Károlyira hárult.

A kormány hitellel támogatja az Iparosok Országos Központi Szövetkezetét. A hitelhiányt a gazdák mellett leginkább az iparosság érzi. Az Országos Központi Hitelszövetkezetből mintegy három esztendeje kialakult ugyan egy igen megfelelő hitel- és anyagbeszerző intézmény, az *Iparosok Országos Központi Szövetkezte* ennek törvényes hatáskörrel és állami segítséggel való megtámogatása azonban mindmostanáig késik. A múlt héten mintegy háromszáztagú iparosküldöttség jelent meg *Walkó* Lajos kereskedelemügyi miniszternél és az Iparosok Országos Központi Szövetkezetének állami hitellel való alátámasztását s egyben a központ törvényesítését kérte. *Sozanszki* Mihály, IOKSz vezérigazgató által vezetett küldöttség élén *Horánszky* Dezső nemzetgyűlési képviselő, az OKH vezérigazgatója, köszöntötte az eljenzessel fogadott *Walkó* Lajos kereskedelemügyi minisztert. A kereskedelemügyi miniszter a többek között így válaszolt:

— A kormány tökéletesen tudatában van a kisiparosság súlyos helyzetének és a maga részéről minden erővel megadni kívánja a munka folytonosságának lehetőségét. Többször tanácskoztam már az IOKSz ügyében a pénzügyminiszter úrral, legutóbb meg is állapodtunk abban, hogy a törvényesítéssel szóló javaslatot legközelebb a nemzetgyűlés elé juttatjuk. A kisipari hitel gyökeres megszervezését — úgymond a miniszter — én magam is csupán az IOKSz szövetkezeti keretei között tudom elképzelni. A kormány csak kellemes, ha mentől szélesebb rétegek jutnak a szövetkezeti eszme egyedül célravezető voltának a tudatára. A miniszter válaszáat eljenzessel fogadták az egybegyűlt iparosok.

Halálos összeütközés tótok és csehek között. A zsolnai cseh helyőrség kaszárnyájában egyik tiszt összeveszett közlegényével, aki a följobbalról szuronyával megölte. Hamarosan harc fejlődött ki a cseh katonák és a tótok, magyarok, németek között, amely tizenhat halálos és harminckét súlyos sebesülést eredményezett. A megrémült prágai sajtócenzura kordonja ellenére is kiszivárgott annak a híre, hogy a városban az eset óta szigorú ostromállapot van és katonai zár alá vették az egész vidéket.

Ha nem áll jól, vagy nem nő a bajusza, használja a világ-hírű *Amor* bajuszpedrót.

Apostagi műkedvelők.

A *Szélkakas* és *Anikó* című egyfelvonásos vígjátékok jelmezeiben. Az előadás február hó 4-én került színre.

(Beküldte Csikós Gyula fényképész, Szalkszentmárton.)

Váradí Antal meghalt. Váradí Antal, a kiváló költő, drámaíró és műbíráló márc. 5-én elhunyt. Az utcán szív-szélhűdés érte. Váradí Antal 1854 évi május 2-án született Závodon, Tolnamegyében. Iskoláit Pécssett s a zirci főgimnáziumban, felsőiskoláit pedig a budapesti Tudomány-Egyetemen végezte. Már diákkorában kitűnt frói alkotásai-
val, húsz éves korában pályázott először az Akadémiánál a Karácsonyi-díjra *Iskariót*-jával. Később négyszer nyert akadémiai jutalmat különböző színdarabjaival. Az *Iskariót*-ot 1875-ben adták először a Nemzeti Színházban, ahol még a következő darabjai kerültek színre: *A szent Margit asszony*, *Az eredendő bűn*, *Rafael*, *A hun-úttörők*, *A szent korona*, *Az úttörők*. Lírai alkotásai közül különösen *Az én világom* és *Legendák* könyve tűnnek ki. Váradí Antal ezenkívül az elbeszélő költészet terén is kiváló eredménnyel dolgozott. Regényei közül a következők a legelterjedtebbek: *A festett világ*, *A hamis istenek*, *A láthatatlan trús*, *Szent Agatha levelei*. Ezekon kívül írt több tan-könyvet és rendkívül sok munkát fordított francia és német nyelvből. Érdemei elismerésül a Kisfaludy-Társaság, a Petőfi-Társaság és más tudományos társaságok tagjává választották, sőt a francia akadémia is kitüntette.

Váradí Antal

költő, aki a napokban elhunyt.

Berki Gyula kitüntetése. A kormányzó *Berki* Gyula dr. nemzetgyűlési képviselőnek, a közelet terén kifejtett érdemes tevékenysége elismerésül, a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta.

Matyó asszonyok Párisban jártak. Mostanában érkezett haza *Mezőkövesdre* két matyóasszony, *Murányi* Jánosné és *Molnár* Józsefné, akik minden kíséret nélkül nemrég egyenesen Párisba utaztak és a francia fővárosban rengeteg mezőkövesdi varrottast adtak el jó áron. Legközelebb egy másik francia városba, *Lyon*-ba, rándulnak ki, hogy ott is híveket szerezzenek a magyar iparművészetnek. Öröndetes kezdeményezés ez, bár sokan követnék a példát.

A vér nem válik vízzé! Nemrég az ősi székely város, *Marosvásárhely*, új oláh polgármestert kapott. *Kovács* Elek szerkesztő nyomban az új városfő bemutatkozásakor kijelentette, hogy nem érti azt a nyelvet, amelyen az elnök beszél s ezért távozik a közigazgatási bizottság üléséről. Amikor *Danea*, a polgármester közbevágott, *Kovács* Elek kiegyenesedve válaszolta: «Nem szivességet jöttem kérni a magyarság részére, hanem jogokat követelek, a kilencvenöt százalékában magyar *Marosvásárhely* jogait.» Ezzel elhagyta az ülést. A székelység nagy lelkesedéssel fogadta ennek a férfias bátorságnak a hírét.

A bolsevikok a gyermekek ellen is harcolnak. A moszkvai fiatalok bíróság egy *Koporeva* nevű tizenégy esztendő leányt halálra ítelt. A gyermek bűne állítólag az volt, hogy merő pajkosságból követ hajított *Dsersinkszki* cseka-vezér automobilja felé. A kö célját tévesztette, de megsebesítette a sofőrt. A vád szerint az volt a leánynak a szándéka, hogy megölje a rendőrség főnökét, aki kivégeztette az édesapját.

Kisiklott az oláh trónörökös pár vonata. *Kolozsvárról* jelentik, hogy *Krajova* állomásnál kisiklott az oláh trónörökös pár különvonata és csak a véletlenen mulott, hogy utasai megmenekültek. Rövid időn belül ez már a negyedik baleset Romániában, ami fennben bizonyítja az oláh műszaki emberek «szellemi fölényét».

Ahol a gazda minden állata elég. *Ágas-egyházán* a minap özevgy *Elefánti* Ferencné tanyája leégett és az istállóépületekben negyvenhat juh, két malac, egy borju, három ló pusztult el. Csaknem ötmillió koronára rúg a kár.

A gávai új harangok. Az Ecclesia-Harangművek R.-T. igazgatósága legutóbb a következő levelet kapta:

„Bevártam, míg b. harangöntődjünkben a gávai ref. egyház részére rendelt, mintegy 4 mázsányi harang megszólal.

S ez már megtörtént, hála Istennek. Irhatom, hogy remek mű. A hangja tényleg, mint rendeltük, «A»-moll. Hangjának utórezgésében van valami, ami a vadgalamb bugására emlékeztet, a mint a «Búsán szól a kecskeméti öreg templom nagyharangja» című dal szerzője olyan pompás megfigyeléssel örökít meg eme szavakban:

Kihallatszik a puszttára
Öreg harang: Giling-galang;
Monostori zöld erdőben
Sírva fakad a vadgalamb.

Folyó hó 25-én fel is avattuk eme szép harangot. Imádságot tartott a templomban: Korocz József tiszaberceli lelkész; prédikált Tomory Dezső szabolcsi ref. lelkész. Én pedig, e sorok írója, a gávai ref. egyház régi harangjainak történetét ismerttettem. Kiemelve ezen beszédében, hogy a régi jó öregek, mint öntötték a harangot ott a faluban a helyszínen s hogy mennyit fejlődött ma már a kultúra ezen a téren is, amidőn szakképzett harangöntők öntik a harangot, külön e célra épített gyárakban, bámulatos készültséggel, technikával.

Bizonysága ennek a gávai harang remek szép bugó hangjával. Kedélyesen szólva annyit írhatok kedves uraimnak, hogy ha ennek a harangnak a hangja sem hívja majd a híveket imára, áhitatra, istenfélelemre, emberszeretetre, akkor már magam sem tudom, hogy mitévő legyek!

De remélem a legjobbat. Hiszem az Istent, hogy az új harang egy remek eszköz lesz csekélységem mellett arra nézve, hogy a mai úzerkedő, anyagias, romlott világban az ég felé vágó Istenhez térő becsületes lelkek száma minél inkább növekedjék.

Áldás legyen azon a gyáron, ahol munkatársakat talál az ember Istenországának kereséséhez s megtalálásához.

Szíves igyekezetükért hálám és köszönetem nyilvánítása mellett, maradtam

Gáva (Szabolcsm.), 1923 február 28.

Igaz tisztelettel:
Baráth Imre, református lelkész.»

Készítik már az új háborút. Angliának egyik katonai arzenáljában nemrég új gázt találtak fel, amely ellen egyáltalában semmiféle védelem sem lehetséges. Mindenki, aki csak a legcsekélyebb mennyiséget is belélegzi belőle, *menthetetlenül megőrül*. Ugyancsak Angliában *szárazföldi cirkáló*t állítottak elő, amelynek hosszúsága 250 láb. A lövegek *páncélos toronyban* vannak, azonban más helyeken is szereltek fel ágyúkat. A cirkáló 23 mértföld óránként sebességet ér el. Jelenleg 17 ilyen szárazföldi cirkáló állítanak elő. A *görög* kormány viszont Angliában nagyobb mennyiségű *hadirepülőgépet* vásárolt. Az első raj már átrepült Croydonból a Balkánra. A repülőgépek mindegyikén *négy gépfeje* van, amelyeket motor hajt.

Letartóztatott bankigazgatók. A bécsi *Wiener Kommerzial-Bank* budapesti fiókjának igazgatói ellen feljelentést tett azért, mert a *bank részvényeseit több száz millióval megkárosították*. A rendőrség a feljelentés alapján letartóztatta *Gál László, Baron Ottó, Pogány Miklós, Márkus Sándor* igazgatókat. A bank vezérigazgatóját, *Sebestyén Richárdot* is őrizetbe vették, de egyelőre szabadonbocsátották. Sebestyén Richard lakásán házkutatást tartottak és rengeteg kincset találtak. A felfoglalt értékek között mintegy *másfél métermáza selymü ezüst dísztárgy és egyeből ezüst-nemű van, azonkívül találtak kétszázmillió korona értékű megaladó arany, platina és briliáns ékszereket is*. Mindezeket az értéktárgyakat teherautón a főkapitányság épületébe szállították, ahol a rendőrség pénztárába helyezték azokat.

Menyegző, ahonnan hiányzik a völgy. Regénybeillő részleteket mutat fel az a pör, amelyet *Bogdán József dr.*, a bécsi olán követség jogtanácsosa indított az itteni bíróság előtt *házasságának érvénytelenítése céljából*. Bogdán azzal indokolja kérelmét, hogy őt úgy *kényszerítették a házasságra*. Bogdán 1916 ban súlyosan megbetegült a háborúban és Jassiba szállították, ahol felkereste őt kedvese, *Kubine Mária*, aki rá akarta bírni, hogy vegye őt nőül. A leány anyja a magasabb katonai hatóságokat is igénybe vette arra, hogy Bogdánt leányával való házasság megkötésére kényszerítse, aki a súlyos fenyegetések hatása alatt végül is *kénytelen volt beleegyezni* a házasságba. A házassági aktus azonban az ő *jelenléte nélkül folyt le a bakui anyakönyvi hivatalban*. A bíróság a tárgyalást elnapolta.

Hetek óta alszik egy kis leány. Egyik *nyiregyházi* család tizenötödik leánytagja *négy hete alszik* és az orvosok nem képesek eszméletre téríteni. Mesterégesen táplálják és már csupán ez tartja benne az életet. A család nagy nyomorban él és az az általános vélekedés, hogy a hiányos táplálkozás gyengítette le annyira a leány szervezetét, hogy ilyen betegségbe esett.

OLVASÓINKHOZ!

Aki szívén viseli a kisgazda-, földműves- és kisiparostársadalom érdekeit, aki a vasárnapját kellemessé, hasznossá és tanulságossá akarja tenni, az előfizet a „**Vasárnap**“-ra.

A „**Vasárnap**“ legkésőbb vasárnap reggelig a legmesszebb eső tanyára is megérkezik.

Előfizetési díja:

negyedévre	200 K
félévre	380 K
egész évre	720 K

Felkérjük azokat az előfizetőinket, kiknek előfizetése 1923. március 15-én lejár, hogy előfizetésüket a csatolt befizetési lapon megújítani sziveskedjenek, nehogy az előfizetési díj hiánya miatt a lap küldésében fennakadás álljon be.

Mutatványszámot ingyen küld a

„**Vasárnap**“ kiadóhivatala
Budapest, VI. ker., Ó-utca 10. szám.

TRÉFÁK

As ok.

- Mamukám, milyen haj van itt az érmecskében, amelyet a nyakadon hordasz?
- Néhány szál, Micikém, a papa hajából!
- Úgy? Azért nincsen hát már a papának haja!

Rosszul címzett pumpolás.

- Tudsz kölcsönözni egy hí barátodnak ötezer koronát, drága Bélám? — kérdezi reménykedően egyik fiatalember az utcán elcsipett barátjától:
- Hogyne, a legnagyobb készséggel — feleli a drága Béla — de ilyen *hű* barátom nincsen!

Védekezés.

- Maga, fiam, tehát tagadja, hogy a panaszos zsebéből ki akarta húzni az órát?
- Igenis, bíró úr, tagadom!
- Hát akkor miért motoszkált a mellénye zsebében?
- Tetszik tudni, annak az úrnak semmi udvariasság sem ri le az arcáról, nekem nincs *órá*m s meg akartam nézni, mennyi az idő!

Ha az óra nem otthon jár...

- Már megint elkéstél, Pista?
- Ne tessék haragudni, tanító úr, de nem jár otthon az óránk!
- Hallatlan! Tegnap késett, ma meg nem jár, hát holnap meg mi lesz avval az órával?
- Holnap már *kivá*lja a papa, azt mondta, tanító úr!

Politikai merénylatterv.

- Mondd, miért jelentette fel Rassai azt a szegény elmebeteg ügyvédet, aki valamilyen mesét mondott el neki?
- Miért? Orgyilkossági kísérletért!
- De hiszen nem kísérelt az meg semmit!
- Nem, tévedsz, egy hajszálon múlt Rassai élete... Szerencse, hogy nem ért nemes szervet!
- De mit tett az a szerencsétlen ügyvéd?
- Mit? Merénylertet követett el: *lyukat* beszélt a Rassai hasába!

Keresztelön.

- Két zsidó megy kikeresztelkedni. Várazognak a plébános előszobájában. Végre nyílik az ajtó és az egyik bemegy.
- Jó félóra is eltelik, mire kijön. A másik ráförmed:
- Mért időztél benn oly sokáig?
- A kikeresztelkedett hetykén válaszol:
- *Zsidóval nem állok szóba!*
- És kiment.

A BARÁTSÁG SZIGETE

REGÉNY: IRTA + TURCHÁNYI ISTVÁN + +

(2. folytatás.)

Vásárhelyi Pál a legfiatalabb tagja volt az expedíciónak. Erdélyben született s korán árvaságra jutván, egyedül a maga erejére utalva törte előre magát az életben s rengeteg nélkülözés és szenvedés árán — mégis eljutott oda, hogy harmincéves kora ellenére is nagy megbecsülés vette körül a tudományos világban, mely pedig nem szokta könnyen osztogatni az elismerést. Vásárhelyi Pál, az egykori elszegényedett földbirtokos fia, ragyogó tehetséget kapott bölcsőjébe ajándéknak a sorstól, mely talán így akarta őt kárpótolni azért a sok szenvedésért, mely reá várakozott az életben, de amelyeket éppen a rettenetes küzdelmekben megacélosodott akaraterővel győzött le. Hatalmas termet, energikus arc, amelyen azonban mindig ott űlt a becsületes lélek megnyerő mosolya, mely elárulta, hogy ebben a szívben minden rendjén van, sugárzó tiszta homlok, előkelő modor, nyugodt, meleg férfihang — ez volt külsőleg Vásárhelyi Pál.

Egyenes ellentéte volt az expedíció egyetlen francia tagja, a fekete kecskeszakállú Jean Joubin, akiről messziről leritt, hogy Dél-Franciaországban született. Eleven mozdulatai, beszédes szája, egész lényén uralkodó túlfűtött hevessége az igazi gascogneire mutattak s valóban, Joubin a kanyargó Garonne mentén, Toulouseban szitta magába az anyatejet s azt a finom gascognei levegőt, mely gyorsan pezsgésbe hozza a vért és féktelen természetet fejleszt az ifjában. Negyenes volt, de olyan eleven, mint egy húszesztendős siheder.

Az expedíció hetedik s utolsó tagja japán volt, a fiatal Toyama, akit a tokiói egyetem küldött ki a tengerkutatásban való részvételre. Pergamentszerű sárga arca, hallgatag természetű, az ajkai körül állandóan játszadozó mosolygás, a ferde mandulaszemek valószínűleg zavarba ejtették azokat, akik a korát meg akarták volna állapítani. Épp úgy mondhattak rá tizennyolc, mint negyvennyolc évet, a titokzatos emberről semmi bizonyosat nem lehetett leolvasni. Rejtélyes volt, mint hazája, a Felkelő Nap országa, mely mosolygó képpel fogadja az idegent, de csak a mosolyát ajándékozza neki, lelkét jó mélyen rejteti, nehogy megismerhessék.

Ez volt hát a kis társaság, mely 1914 márciusának egyik ragyogó reggelén megindult az Excelsiorral a sziget világba. A 920 tonnás hajó óránként 14 tengeri mérföldes sebességgel vág-

tott északra felé s délre már a Sydney fölött emelkedő Kék-hegység legmagasabb csúcsa is a láthatár széle alá merült. Kinn jártak a nyílt tengeren. Köröskörül a Tasman tenger kék tükre ragyogott a napsütésben, kék volt az ég is, csak nyugat felé, a kontinens felett lebegett néhány fehér felhő. A hajógép egyenletes zúgása s a hajó orra előtt szétváló hullámok sustergeése volt az egyetlen zaj, mely a hatalmas tenger utasait elkísérte. A kis társaság még mindig a fedélzeten heverészett a kényelmes fekvőszékekben s az eljövendő napok kemény munkájára gondolva gyűjtött erőt hozzá. Friss szellő kerekedett, mely délnyugatról fújt s így kifeszítették a vitorlákat is, hogy az Excelsior gyorsabban haladhasson.

Vásárhelyi Pál szóltanul szitta pipáját s szemét a messzi látóhatárra függesztve, dacos büszkeséggel gondolt arra, hogy ő, a kicsiny Magyarország fia, itt van a tudományos világ e kiváló tekintélyeinek társaságában, mint velük egyenrangú fél, hogy az ő agya is közreműködjön az emberiség művelődésének szent munkájában. Érezte, hogy megérdemelte a nagy bizalmat és megtiszteltetést s tudta, hogy derekasan helyt is fog állni, mégis megilletődött, mikor árva hazájára gondolt s arra az elismerésre, mely azt órajta keresztül érte. Bércecs hazájára, a gyönyörű Székelyföldre, gondolt és elhomályosuló szemekkel sóhajtott fel:

— Én édes népem, becsülettel helyt állunk itt is!

Az ebédnél, mikor az öreg Murray felemelkedett székéből s poharát magasra tartva, rájuk köszöntötte, csillogó szemmel ugrott fel és szent rajongással mondta:

— Az emberiség kincsenek, a tudományok haladására ürítsük e poharat. A mi verejtékünk az egész emberiség dicsőségévé válik majd! Excelsior!

Harsogó hurrázás fogadta szavait s a világ négy nagy nemzetének legtisztelendőbb fiai lelkesedve ragadták meg az erdélyi fiú kezét.

II.

Ember tervez, Isten végez.

Másnap estefelől jobbról megpillantották a Lord Howe-szigetek homályos vonalát. A mérések szerint a keleti hosszúság 159. fokán s a déli szélesség 32. foka 12. percén haladt át az Excelsior. Idáig semmilyen nevezetesebb eseményt nem jegyezhettek fel az expedíció naplójába, legfeljebb azt, hogy valamennyien

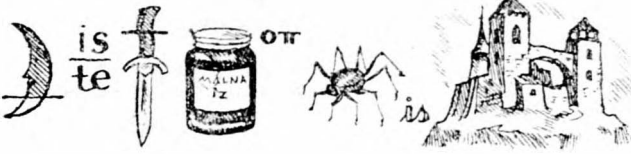
„... A mi verejtékünk az egész emberiség dicsőségévé válik majd! »

újából meg újból megvizsgálták a műszereket, mert másnap már meg akarták kezdeni a légköri megfigyeléseket. Más-különbén egyformán multak az órák s szinte üdülés volt valamennyiüknek, mikor az Excelsior kapitánya bridgepártira szólította fel őket. John Brukenek hívták az öreget, aki teljességgel különbözött a szárazföldi lényektől. Több volt, mint tengeri foka, szótlán, mint egy jéghegy, melyet a sarkvidék jégmezőiről szakított le a vihar, csak a szemével parancsolt, vagy a kurta fapipájával, melyet csak jobb agyarról a balra kellett átlendítenie s a hajó legénysége máris pontosan tudta, mit kell tennie. Ha néha mégis megszólalt, jó néhány pohár whiskit kellett felhajtania, hogy megtegye, akkor is keveset s lassan beszél, mintha nehezére esnék s ilyenkor fagyasztó nyugalommal hajmeresztő históriákat mesélt el tengeri bolygásaiból.

— Biz ez nem olyan egyszerű dolog, mint a szárazföld — mondta egy alkalommal s kőpött, mert valahányszor ezt a szót, «szárazföld», kiejtette a fogai között, mindig kiköpött, mit minden valamirevaló tengerész megcsinál — mondom, nem olyan egyszerű dolog, mint a szárazföld, a tenger nem gyerekjáték. FOLYTATJUK.

REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

(Beküldte: Kotroczó András, Nádudfaluról.)

1. Betűrejtvény.

Regina, Ágota, Sarolta,
Vilma, Ágnes, Rózsika.

(A nevek kezdőbetűinek helyes összerakása egy helység nevét adja.)

(Beküldte: Cs. Szabó István, Sársárról.)

2. Betűrejtvény.

D Ó ZS R & &

(Beküldte: Kovács Sárika, Porszlóról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 13-ik számunkban közöljük.

A 7-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: **Kél és száll a szív viharja.**
2. Versesrejtvény: **Arc, Harc.**
3. Betűrejtvény: **Bakony.**

Megejtették: T. Molnár Gyula, Égető Péter, Papp János, Mészáros Juliska, Harcz Irénke, Szőke Sándor, Szász József, Csányi Béla, özv. Zsadányi Mihályné, Kálmán István, Pados János, ifj. Józsa Lajos, Szabó Gizike, Beresnyák István, ifj. Gaál József, ifj. Vetró József, Vrankó György, Kindt István, Boros Mihály, Szekere István, Németh Szerénke, Miháldinecz János, Tóth Lajos, Nagy Sándor asztaltársaság, Baitonya, Smoczter Mariska és Margit, Jana Szabó György, ifj. Bordás Antal, Graff Gyula, Moiss Béla, ifj. Illés József, Orbázi Margit, Révész B. Sámuel, Tóth Imre, Végh Jenőné, Baddány Vilma, Götz József, Tar Ilonka, Fábian Margit, Kisházi József, Bagdi Aranka, Vásárhelyi Marietta, Juhor Ferenc, ifj. Kapcsányi Sándor, Borsi Mózes, Zongor Bözsi és Szasza, ifj. K. Kurucz Mihály, Borsos József, Bodnár Pál, ifj. Ritecz István, Bodnár András, Szűcs Lászlóné, Szentpéteri István, Vékony Margit és Ilonka.

Jutalomkönyvet nyertek: **Bodnár Pál (Ónod), Szabó György (Tófalu), Vékony Margit (Szeghalom), Gráff Gyula (Csurgó), Moiss Béla (Solt), Tóth Imre (Gyékényes), Götz József (Bátaszék), ifj. Kapcsányi Sándor**

(Dáka), Vásárhelyi Marietta (Tinnye), Borsos József (Sümeg)

A 8-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő heti számunkban közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak március hó 4-én.)

Gabonavásár. Tiszavidéki búza 13.700—13.900, dunántúli és pestmegyei búza 13.600—13.800, rozs 8700—8800, zab 9200—9500, morzsolt tengeri 8100 8300, takarmányárpa 8600—8800, sörárpa 8800—8900, korpa 5200—5300 korona métermázsánként.

Liszt és őrlemények. Nullás liszt 218, 2-es liszt 214, 6-os liszt 208, 7 és feles 188, 7 és háromnegyedes 140 korona.

Vetőmagvak. Árak nyersárufért 100 kilogrammonként: Lucernamag, nagyaránkas, nem tisztítható 70.000—75.000, lucernamag, nagyaránkas, tisztítható 75.000—85.000, lucernamag, nagyaránkas 85.000—95.000, lucernamag, államilag fehér bárcával őlomzáról 115.000—120.000, lucernamag, államilag piros bárcával őlomzáról 105.000—110.000, lóheremag, nagyaránkas, nem tisztítható 90.000—100.000, lóheremag, nagyaránkas, tisztítható 120.000—130.000, lóheremag, nagyaránkas 120.000—140.000, viktóriaborsó 14.000—15.000, baltacimmag 19.000—20.000, mák 40.000—44.000, cirok 500—5400, napraforgómag 11.000—12.000, tavaszbükköny 17.500—18.000, lenmag 23.000 korona.

Takarmány. Rétiszéna, elsőrendű 5000, másodrendű 4200, muhar, elsőrendű 5000, másodrendű 4800, lucerna elsőrendű 5300, másodrendű —, zabosbükköny, elsőrendű 5400, másodrendű 5000, alomszalma, elsőrendű 3000, másodrendű 2700, zsúpszalma, elsőrendű 3300, másodrendű 3000 korona métermázsánként.

Vágó állatvásár. Ökör, legjobb minőségben 340—390, kivételesen 420, közepes 250—325, silány 170—220; bika, jobb minőségű 300—370, kivételesen 430, silányabb 245—290, bivaly 205—280; tehen, jobb minőségű 250—350 kivételesen 400, gyengébb minőségű 170—240; kicsontozni való marha 150—180 és növendékmarha 220—280 korona kilogrammonként élő-útyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 570—600, közepes sertés 670—725, nehéz sertés 660—735 korona kilogrammonként élő-útyban.

Lóvásár. Igás kocsi, nehéz 170.000—280.000 K-ig, igás kocsi, könnyű 70.000—190.000 K-ig, öszvér 25.000—62.500 K-ig.

Húspiac. Marhabús elsőrendű 660—760, másodrendű 420—640 sertésbús elsőrendű 880—920, másodrendű 750—860, borjúbús elsőrendű 660—900, másodrendű 500—660, birkaús 420—480, zsrzalonna 860—900, zsír 100—1040, háj 980—1020 korona kilogrammonként.

Halpiac. Élő ponty kicsi 700—800, közép 800—900, nagy 900—1100 csuka 800—1000, kárász 250—300, márná 800, harcsa 1500—2500, süllő 1600 fogas 1800, balatoni keszeg 100—160 korona kilogrammonként.

Nyersbőr. Marhabőr 550—600, száraz marhabőr 1100—1200, borjúbőr 1100—1150, száraz borjúbőr 2200—2300, sózott lóbőr 5000—5200 u. a. száraz 3500—4000, gyapjas juhőr 500—550, nyírott juhőr 400—450, báránybőr 350—400 korona kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. Tej 90, tejszínhab 600—650, tejfel 260—300 K literenként. Elsőrendű vaj 1550—1880, másodrendű 1100—1300, tehéntúró 240—260, juhtúró 440—480, kevert 450—500, juhsajt 420—440, gróji 1250—1300, trappista és óvári 900—1000 korona kilogrammonként.

Zöldségfélék és gyümölcs. Burgonya 32—34, tök 45—60, vöröshagyma 62—70, fokhagyma 60—65, kalarábé 30—50, fejeskáposzta 40—50, vöröskáposzta 50—85, karfiol 500—700, paraj 40—60, cékla 46—60, zeller 30—35, kel 80—100, torma 120—150, sampióngomba 1100—1200, szárítva 300 K kilogrammonként. Kapor és petrezselyem zöldje 4 korona csomónként — Alma 200—350, körte 400—500, aszaltszilva 280—340, szőlő 600—800, mogyoró 800—900, dió 220—250, mandula 220—250, gesztenye 290—350 korona kilogrammonként.

Bor és szesz. A borak lassan, de állandóan fellebb mennek. A kereslet csak belföldi fogyasztásra szól, mert a kivitel még mindig pang. Árak: 9—10¹/₂ fokos homoki paraszborok seprösen 50—65, 10—11 fokos uradalmi árú 70—80, míg ennél jobb árú 90 korona literenként, fejte, termelő állomásról. Balatonvidéki borok minőség szerint 100—155, Mórán az új borok 100—120 191. évi borok 200. Tokajhegyalján 12 foka s borok 120—140, magasabfokú minőségek 160—180, 1921. évi borok 180—270, aszaborok minőség szerint 1800—2500 korona literenként. — A fogyasztási szesz árát 650 koronára emelték, az ecetgyártásra szolgáló szesz árát 400 koronára állapították meg.

Idégen pénznemek legmagasabb ára. A devizaházponti hivatalos árfolyása 1923 március hó 6-án: 1 drb Napoleon arany 11.100 K, angol font 14.225 K, dollár 3045 K, francia frank 191 K 50 f, német márká 145 f, olasz lira 148 K 50 f, osztrák korona 45 f, román lei — K, csen korona (szokol) — K — f, svájci frank 575 K, szerb dinár 35 K — f, lengyel marka 775 f. Zríchben 100 magyar K-ért 17³/₄ sv. frankot fizetnek.

Főszerkesztő: Meskó Pál.

Felelős szerkesztő: Héjj Imre dr.

Főmunkatárs: Buday Barna.

Felelős kiadó: Meskó Pál.

Hegedű, klarinét, teljes zenekari felszerelés, községi dob, kürt, harmonika, ocarina, zongora. gramofon és lemezek a legolcsóbb árban:

STERNBERG HANGSZERGYÁR
VII., Rákóczi-út 60. (Zenepalota) Árjegyzéket bérmentve.

REFORM-FOGÁSZAT.

Műfog kaucsukba foglalva 5000 K. Reform lemezen műfog 1000 K. Reform műfog szápadásmentes 1500 K-tól 2000-ig. Amerikai porcelán fogkorona 2000 koronától. Plombák, fogtisztítás mérsekelt áron. Vidékieknek soron kívüli rendelés egész nap. Vasár- és ünnepnap 10-1-ig. Döntést FENYVESI MENYHÉRT fogászati intézete, Budapest, IX. ker., Ráday-utca 5. szám. (Kálvin-tér mellett.)

SZÖVETKEZETEK FIGYELMÉBE!

Elsőrendű színbőröl készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és zsíros-bőröl a legjutányosabb napi árakon szerezhetők be a

„HANGYA“ CIPŐOSZTÁLYÁNÁL.

Munkáscipők nagy választékban.

Dr. Héray Andor

„Országos Földbirtokrendező Biróság“ által engedélyezett ingatlanforgalmi vállalata.
Budapest, IX., Rákos-utca 11., földszint 1.

Megbízható jó minőségű árút a legelőnyösebb árban

vásárolhatnak a tagok a

„HANGYA“

vidéki szövetkezeteiben.

Kaphatók:

vászon, karton, kanavász, zephir, szövet, kész férfi és női ruha, kendő, harisnya, cérna, pamut, szabókellékek, cipő, csizma, valamint mindennemű rövid-, kézmű-, konfekció-, cipő- és díszműárúk.

Legjobban az jár, aki a

„VASÁRNAP“-ban hirdet.

Pálinkafőző- és mosóüstök vörösrézből.
RÉZGÁLIC - RAFFIA - RÉZKÉNPOR
szab. Balaton-, Turul- és Vermorel-rendszer

szőlőpermetezők
szénkéngezők, háti és egykezes kénporozógépek a legolcsóbb gyáriáron beszerezhetők
SZONTÁGH PÁL rézáru-gyár (Céglőnők Terényi Samu)
Budapest, IX., Üllői-út 19. sz.

Szakorvos rendelő vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan-oltás!
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 32., I. em. 1. (Rókussal szemben.)

KERÉKPÁROKAT

ujakat, megrendelés szerint készítt ös-zes alkatrészeket, gummit raktáron tart és varrógépek javítását jutányos árban vállalja

SZŐCSJÁNOS
Budapest, VIII. ker.,
Baross-utca 17. sz.

Brilliánsokat, gyöngyöket, régi-ségeket bárkinél drágábban vesz:
Székely Emil Király 51. Tel.: Józ. 105 35. utca. (Terez-templ.sz.)

Ekék, ekealkatrészek,

boronák, kapálóekék, fűkaszálok,

marokrakó és kévekötő aratógépek, lögeremblyék, kézi-járgányosok, motoros- és gözcséplőkészletek, szecskevágók, répavágók, darálók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„HANGYA“ mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legjutányosabban.

Ha ingatlant venni vagy eladni óhajt, fordulj bizalommal hozzám; minden előleg nélkül, szorosán a megállapított jutalékért életem leggyorsabb lebonyolítást
KISS LAJOS, Budapest, IX., Lónyay u. 19.

Necsak olvassuk, hanem terjesszük is a magyar gazdák és földművesek egyetlen napilapját az
UJ BARÁZDÁT
és legszebb képes hetilapját a
„VASÁRNAP“ ot!

HARANGOKAT

tiszta harangérből pontos hangolással leggyorsabban önt és szállít az Országos Harangszakértői Bizottság felügyelete mellett a

Harangművek r.-t.
„Ecclesia“ alapítás
Budapest, IV., Irányi-u. 27.

CSALÁDI-ISKOLAI-SZÍNHÁZI MOZIT AKAR?-IRJON!
HATSCHÉK FARKAS HOZ BPEST, IV. KÁROLY-KÖRÚT 26.

Megnősülne 25 éves, ker. borbély-segéd hozománnyal, hogy önállósíthassa magát. Vagy benősülne egy kisgazda-családba, ahol szükség van egy szorgalmas fiatalemberre, aki minden munkát elvégez. Címe: Paczolay Ferenc, Budapest, V. ker., Korall-utca 21., földszint 4.

DRÓTKERÍTÉS

legjobb minőségben, legolcsóbban
RENNER ES HAMVAI
sodronyfonat- és szitaadrékészítőknel
Budapest, VIII., Köztemető-út 3. szám.
Baross-tér sarok. Keleti pályaudvar közeleiben.

KERÉKPÁR ALKATRÉSZEKET

friss külső-helső gummikat nagyban gyári árban
LÁNG J. és FIA
Budapest, József-körút 41. szám.
Árjegyzék ingyen.

Permetezőket

(Vermorel-rendszer)

kifogástalan minőségben

legjutányosabban szállít

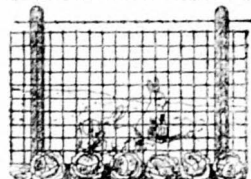
NAGY IGNÁC

Budapest, VII. ker., Károly-körút 9. szám.

Telefon: József 115-15.

Hungária-drótfonatok

a legolcsóbbak és legteljesebbek

Egyedüli gyártója:

Haidekker Sándor

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára
Budapest, VIII. ker., Üllői-út, 48/27. szám.
Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Gőzmagánjáró

3-4 lóerejű 900 mm. Hoffherr és Schrantz cséplővel, továbbá 5 lóerejű huzatos 1000 mm. Hoffherr és Schrantz cséplővel azonnal kapható, 10 lóerejű garnitúra is. Az összes gépek esetleg gabonatorlesztésre is.

Cím:
KELLNER ANTAL és FIA
BUDAPEST, V., BERLINI-TÉR 4.